

Motion till riksdagen 2022/23:938

av Tobias Andersson m.fl. (SD)

Kapitalförsörjning och riskkapital

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktningen för den statliga riskkapitalfinansieringen med högre grad av prioritering av mindre, nystartade tillväxtföretag samt styrning mot de förkommersiella faserna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översikt och kartläggning av de näringspolitiska insatserna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att offentligt stöd till näringslivet inte konkurrerar med privat riskkapital och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektutvärdera det offentligas stöd till näringslivet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa förekomsten av bidragsentreprenörer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för personaloptioner i nystartade företag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för juridiska personer att använda investeraravdraget och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nivån på investeraravdraget och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta det statligt ägda företaget Almi Företagspartner AB i större omfattning bjuda in allmänheten att investera i de företag man avser att investera i och som därmed medför rätt till investeraravdrag och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beräkningen av avgiftsunderlaget för investeringssparkonton ska återställas till den ursprungliga nivån vid införandet och tillkännager detta för regeringen.

Statlig riskkapitalfinansiering

Den statliga riskkapitalfinansieringen bör i högre grad än vad som nu är fallet prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag och överlag styras mot de förkommersiella faserna. Det är samtidigt av vikt att alla former av statlig riskkapitalfinansiering följs upp och utvärderas för att säkerställa att de genererar resultat utan att snedvrیدا konkurrensen på marknaden – annars ska de avskaffas. Detta behov förstärks av att flertalet rapporter påpekat uppenbara brister i diverse offentliga stöd till näringslivet. Tillväxtanalys har i olika rapporter belyst brister på området genom att bland annat kritisera det stora antalet myndigheter som är involverade i administrationen, och vid en särskild granskning av två av Vinnovas stödprogram kunde man inte säkerställa några positiva effekter av stöden.

Mot denna bakgrund fick Tillväxtanalys i uppdrag att ta fram förslag för förbättrade utvärderingsmetoder för näringspolitiken, vilket slutrapporterades 2018. I slutrapporten föreslogs att en översikt, en löpande kartläggning, av näringspolitiska insatser i Sverige skulle tas fram för att bland annat identifiera överlapp av näringspolitiska insatser. Detta är välkommet; regeringen behöver genomföra en sådan översikt och kartläggning av de näringspolitiska insatserna i Sverige. I den utsträckning som olika former av offentliga stöd till näringslivet ska återfinnas måste de med andra ord komplettera, inte konkurrera med, det privata kapitalet. Därutöver krävs att det går att mäta och fastställa deras effekt – forskningsinstitutet Ratio med flera har konstaterat att företagsstöd genererar en låg eller oklar utväxling. En ytterligare problematik på området är att alternativkostnaden för att söka offentliga stöd är lägst i bolagen med lägst produktivitet, varför det finns incitament för just dessa att söka offentliga medel. Därför behöver åtgärder vidtas för att säkerställa att inte rena bidragsentreprenörer finansieras genom offentliga stöd till näringslivet. Detta kan motarbetas genom effektutvärderingar och kartläggningar, vilket vi förespråkade ovan, men även av en tydligare samordning av de stöd som idag kommer från olika aktörer.

Sverige äger

Svenska folket ska vara ett ägande folk. En betydande del av svenskarnas förmögenhet är uppbunden i offentliga och privata fonder inom främst pensionssystemen. För gemene man är dessa tillgångar deras främsta finansiella tillgång och de flesta har i övrigt ett relativt begränsat finansiellt kapital. Sverige skiljer sig här från andra länder i fråga om att en så stor del av kapitalet är bundet i olika fonder, vars investeringar inte är tillgängliga för de mindre företagen. För företagandet i Sverige utgör detta ett hinder då det finns ett samband mellan den privata förmögenhetsbildningen och volymen av egenföretagande.

I en rapport från Företagarna framkommer att nästan 70 procent av finansieringen vid företagsstarter och expansion av nya företag utgörs av eget kapital. Sverigedemokraterna vill därför genom informationsåtgärder och ekonomiska incitament stimulera till ökat ägande av svenska företag samt ökade investeringar i nystartade och befintliga mindre bolag.

Bättre villkor för personaloptioner

Villkoren för personaloptioner behöver förbättras, främst i nya innovativa företag med hög risk, vilket kan förbättra kapitalförsörjningen. I ett företags tidiga skede kan det vara svårt att knyta till sig rätt kompetens, vilket ofta är intimt sammankopplat med lönebildningen och således ytterligare ökar behovet av finansiering.

Kapitalförsörjningen i nystartade företag innebär redan idag ofta ett hinder som resulterar i att många potentiella innovationer inte når ända fram. Finansieringsproblemen i bolagens tidiga faser skulle dock delvis kunna avhjälpas av bättre villkor för personaloptioner, där den anställde får ta del av eventuella framtida vinster. Sålunda behöver företagen inte erbjuda lika hög lön, men anställda får ett extra incitament att bidra till företagets framgångar. Vi vill därför att förutsättningarna för personaloptioner förbättras i nystartade företag.

Investeraravdraget

Det utvecklade investeraravdraget syftar till att öka tillgången på riskvilligt kapital i mindre bolag och riktar sig idag enbart till fysiska personer. Det innebär att den som köper aktier i mindre företag i enlighet med vissa förutsättningar vid bildandet eller i en nyemission får göra ett avdrag för hälften av den summa som investeras upp till 1,3 miljoner kronor. Investeringar leder till sysselsättning och utveckling. En viktig komponent i detta är att det ska vara lönsamt att investera i nya idéer och industriella koncept. Investeraravdraget är ett bra verktyg för att styra riskkapital mot mindre företag som det annars troligen hade varit mindre intressant att investera i utan avdraget.

Investeraravdraget ska utvecklas med beaktande av nivån på avdraget, möjligheten för juridiska personer att nyttja avdraget och att låta allmänheten använda sig av det för investeringar i riskkapitalfonder som satsar på småföretag. För att även öka intresset för och användandet av avdraget så bör Almi i större omfattning bjuda in allmänheten att investera i de företag som man avser att investera i, vilket i nästa steg medför rätt till investeraravdrag.

Investeringsparkonto

Investeringsparkontot (ISK) infördes som en schablonbeskattad sparform 2012. Det är angeläget att skattereglerna underlättar för enskilda småsparare att ha ett aktivt sparande, vilket kan minska byråkratin vid deklaration. Det finns många moment vid direkta investeringar som utgör ett hinder eller svårigheter vid exempelvis aktiesparande, såsom nyemissioner, fondemissioner och inlösenförfarande. Det är bra med ett brett aktiesparande i befolkningen, delvis för att stärka privat finansiellt kapital men även för landet som helhet med ett högt inhemskt ägande av bolag som främst verkar i Sverige. När investeringsparkontot infördes var det inget av de åtta nuvarande partierna i riksdagen som hade någon annan uppfattning om hur schablonintäkten från investeringsparkontot skulle beräknas. Detta lär ha varit en tydlig signal till de småsparare som öppnade kontot om att det fanns långsiktiga förutsägbara regler för hur deras innehav skulle beskattas och under vilka former det skulle ske.

I budgetpropositionen för 2016 valde däremot den rödgröna regeringen att endast fyra år efter införandet ändra förutsättningarna för sparformen och tillförde ett straff tillägg om 0,75 procent av hela avgiftsunderlaget. Något som får betraktas som ett

direkt svek mot landets småsparare då man kort efter införandet ändrar förutsättningarna för sparformen. De småsparare som exempelvis nu skulle vilja återgå med sitt sparande till en vanlig aktiedepå som en konsekvens av att långsiktiga förutsättningar saknas, tvingas nu att avyttra samtliga värdepapper då värdepapper inte kan flyttas ut från investeringssparkontot. Skattereglerna kring beräkningen av avgiftsunderlaget ska återställas då statsfinanserna tillåter det till de regler som gällde vid införandet 2012 och som även utgjort grundförutsättningen för de flesta som öppnat ett investerings-
sparkonto. En åtgärd som är angelägen för att uppvisa trovärdighet kring långsiktiga förutsättningar i denna investeringsform inför landets småsparare.

Tobias Andersson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Jessica Stegrud (SD)

Eric Palmqvist (SD)

Anette Rangdag (SD)